

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 iunie 2021

*mun. Chișinău*

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Diaconu Iurie,

judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor în anulare, declarate de către avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Galițchi Alexei, prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 22 septembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

*Galițchi Alexei XXXXX, născut la  
XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat  
XXXXX*

**Termenul de examinare a cauzei:**

29.12.2020 – 02.06.2021

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

**CONSTATĂ:**

1. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 22 septembrie 2020, s-a admis parțial plângerea condamnatului Galițchi Alexei împotriva administrației Instituțiilor Penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și s-a redus cu 1 817 (una mie opt sute șaptesprezece) zile, termenul pedepsei definitive – 17 (șaptesprezece) ani închisoare, stabilită lui Galițchi Alexei prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017.

2. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, împotriva acesteia au declarat recurs:

- *directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Plămădeală Vitalie, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea*

condamnatului Galițchi Alexei, pe motiv că este neîntemeiată și pasibilă casării;

- *avocatul Nicolae Daniliuc în numele condamnatului Alexei Galițchi*, care a solicitat casarea integrală a încheierii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă plângerea depusă și redusă pedeapsa de 17 (șaptesprezece) ani închisoare, stabilită condamnatului Alexei Galițchi prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, cu 4 095 zile, pe motiv că administrațiile Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Penitenciarului nr. 15 Cricova și Penitenciarului nr. 2 Lipcani au încălcat dreptul condamnatului de a nu fi supus unor tratamente inumane și degradante, având în vedere condițiile deplorabile de detenție, în urma aplicării lui Alexei Galițchi a măsurii preventive arestul preventiv, și a ispășirii pedepsei ca compensare pentru aceste încălcări.

La fel, a mai solicitat recurentul să fie dispusă eliberarea imediată a lui Alexei Galițchi din detenție, în legătură cu faptul executării pedepsei și acordarea sumei de 117 200 lei, cu titlu de despăgubiri pentru 1 172 zile suplimentare de aflare în detenție, precum și încasarea în beneficiul lui Alexei Galițchi a sumei de 15 000 lei pentru asistența juridică și suma de 1 050 lei pentru deplasările apărătorului de două ori de la Chișinău la Lipcani la ședințele de judecată a instanței de fond și pentru deplasarea apărătorului de la Chișinău la Curtea de Apel Bălți.

În motivarea recursului partea apărării a invocat că prima instanță a refuzat neîntemeiat să aplice prevederile art. 385 CPP RM, în cazul în care se constată încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or potrivit jurisprudenței CEDO, reducerea pedepsei urma să fie calculată în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. La fel, s-a mai indicat că în perioada 17 mai 2013 și până la 19 martie 2015, Alexei Galițchi a avut statutul de inculpat și nu de condamnat.

**3.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2020 recursurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea încheierii contestate fără modificări.

**4.** Pentru a motiva decizia adoptată, instanța de recurs a conchis că soluția din actul judecătoresc pronunțat pe marginea plângerii depuse de condamnatul Galițchi Alexei, coroborează cu materialul probator administrat pe caz, care a fost cercetat în mod obiectiv și complet, fără a trezi dubii referitoare la legalitatea și temeinicia încheierii contestate.

De asemenea, instanța de recurs a ținut să menționeze că în cazul reducerii pedepsei, legea nu impune un raport strict de compensare a zilelor de detenție, or acest procedeu se efectuează anume din considerentul că fiecare caz are specificul său,

și la evaluarea condițiilor de detenție, gradul de încălcare a drepturilor deținutului, garantate prin art. 3 CEDO, este diferit. Din aceste considerente, instanța de recurs a opinat că judecătorul de instrucție corect a apreciat condițiile de detenție a condamnatului A. Galițchi, pentru fiecare penitenciar în parte, iar reducerea pedepsei a fost efectuată conform gradului de încălcare a art. 3 din Convenție.

În continuare, cu referire la solicitarea părții apărării privind aplicarea prevederilor art. 385 Cod de procedură penală în privința condamnatului Galițchi Alexei, instanța de recurs a reiterat că prescripțiile normei vizate sânt incidente la etapa examinării fondului cauzei de către prima instanță, și doar atunci când asemenea încălcări se constată, instanța de judecată reduce termenul de pedeapsă din contul pedepsei stabilite, în cazul pronunțării unei sentințe de condamnare.

Pe aceeași linie de considerente, instanța de recurs a statuat că reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Referitor la solicitarea privind încasarea cu titlu de despăgubiri a sumelor solicitate de condamnat s-a reținut că aceasta nu este posibilă, în condițiile în care partea neexecutată din pedeapsă aplicată condamnatului Alexei Galițchi este mai mare de 10 zile, or, alte motive nu au fost invocate de condamnat și avocatul său.

Concomitent, solicitările avocatului privind eliberarea condamnatului, încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică și celor aferente cauzei suportate de avocat, au fost respinse ca fiind neîntemeiate, pe motiv că recurentul nu a invocat nici un temei legal în sensul dat.

5. La data de 17 noiembrie 2020, avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Galițchi Alexei a declarat recurs în anulare prin care solicită casarea hotărârilor adoptate pe caz, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral plângerea depusă de către cel din urmă.

În motivarea recursului în anulare declarat, recurentul indică faptul că instanțele ierarhic inferioare greșit au calculat reducerea pedepsei în temeiul art. 473<sup>4</sup> alin. (4) CPP RM, calculând 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare, potrivit normei precitate se calculează 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare.

La fel, se menționează că în perioada 19 martie 2015 (ziua când a fost pronunțată decizia Curții de Apel Chișinău în urma căreia sentința din 13 mai 2013 a devenit executorie) - 23 februarie 2016 (ziua când a fost pronunțată decizia Curții Supreme de Justiție și casată decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015) - în

total 342 zile - condamnatul Alexei Galițchi și-a ispășit pedeapsa de 17 ani de detenție.

De asemenea, recurentul mai afirmă că instanța de fond neîntemeiat a respins cerințele sale de a se încasa cheltuielile de judecată în sumă de 15 000 lei, pentru acordarea asistenței juridice condamnatului și suma de 1 050 lei pentru deplasările avocatului la ședințele de judecată, în pofida faptului că în instanța de judecată a fost prezentat bonul de plată care confirmă existența cheltuielilor solicitate.

La data de 22 februarie 2021, avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Galițchi Alexei a depus o altă cerere de recurs în anulare prin care a completat recursul anterior, menționând că Galițchi Alexei nu putea avea statutul de condamnat după pronunțarea sentinței de condamnare din 17 mai 2013, din motiv că aceasta a fost contestată în termen cu apel. Respectiv, doar după pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, prin care a fost respins apelul lui Galițchi Alexei, el a obținut statutul de condamnat și din acel moment a început a executa pedeapsa închisorii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor în anulare, pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, părțile pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la *judecarea cauzei*, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Totodată, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile *de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal*, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse supra în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2020 (f.d. 17-22, vol. III) a fost adoptată în ordinea reglementată de art. 449 Cod de procedură penală, prin care nu a fost judecată cauza în fond, dar au fost examinate recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani și de avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Galițchi Alexei împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 22 septembrie

2020, prin care s-a solicitat constatarea condițiilor inumane de detenție în instituțiile penitenciare.

Astfel, se atestă că decizia nominalizată mai sus nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, și drept consecință o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Conform art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, actele procedurale preparatorii ale instanței de recurs în anulare și procedura de admisibilitate a recursului în anulare se efectuează în conformitate cu prevederile art. 431 și 432, care se aplică în mod corespunzător.

În concluzie, având drept reper prevederile art. 452 alin. (1) coroborate cu prevederile art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat pe motiv că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu prevederile art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (1)-(2) pct. 1) Cod procedură penală, Colegiul penal

#### DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor în anulare declarate de către avocatul Daniliuc Nicolae în numele condamnatului Galițchi Alexei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Galițchi Alexei XXXXX*, deoarece nu îndeplinesc cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *08 iulie 2021*.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana